

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛ.

<p>РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринний 10, П. пош. Конто пошт. ш. н. 141.322. Адреса для телеграм: „Діло“ Львів. Нач. Редактор приймає від 10—11 год. передпол. Рукописи не звертається.</p>	<p>ПЕРЕДПЛАТА: Місячно в ціну 5,200.000 Мп. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці і док. Франції, Голландії, Бельгії 10 фл. фр., Італії 10 л., Німеччині 11 мк. п. марок, Швейцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. ко- рон, Румунії 100 лей, Болга- рії 50 л., Австрії 11,000.000 ш. п. Зміна адреси 100000 ш.</p>	<p>В справі оголошень звертатися до Адмі- ністрації. ЦІНА ОДНОГО ПРИШІРНИКА 250.000 Мп.</p>
---	--	--

Видав: ВИДАВНИЧА СПІЛКА „ДІЛО“.

Начальний редактор: Д-р ДМИТРО ЛЕВИЦЬКИЙ.

Беззнові метаморфози.

В останніх тижнях польська преса пригадала собі існування в межах польської влади національних проблемів. І розписалася в першу чергу про необхідність розв'язки польсько-українського питання. Забрала голос навіть центральна вшехпольська туба „Газета варшавська“. Однак ні одна з цих газет не поважилася подати конкретний план саняції старого, історичного конфлікту.

„Це все вже було“ — можна би сказати за премудрим Бен Акібіою. Коли Полякам загрожувала небезпека втрати „стану посядани“ на українських землях, розв'язувалися звички і нищено газетний папір на тему „польсько-українського порушення“.

Нераз після дев'ятидесяти років і критичні для себе моменти Поляки зверталися до українського представництва з пропозицією безпосередніх розмов. І все ці розмови до нічого не доводили. Проминав критичний момент, розмови вживалися. І все з таких розмов Українці виходили ослаблені. Останні позачасні приміри: розмови в перших днях боїв у Львові в 1918 р. і під час побуту місї Бертлемі.

Один з б. блих круків серед Поляків у польсько-українському спорі — Людвік Кульчицькі в 1912 р. писав про своїх земляків:

„Після упадку Польщі ми змінилися під деякими оглядами дуже, під іншими маво. Під оглядом політичним — на жаль — скористали ми зі с.м.них досвідів історії дуже мало.“

Як у XVII в. і в більшій частині XVIII в. польська суспільність була під могутнім впливом фраз і афоризмів, що не видержують ніякої критики, так і тепер. Вживалися тільки фрази. В період нашого упадку не можна було критикувати нашо-го і бігити veto і елекції, тепер не в'яло віддавати в сумнів „нашого стант посядани“. Дави йше ми думали, що користасмо в окремої спки неба, яка нам гарантує збереження незалежності; сьогодні вже ма загал тієї певності не маємо, одначе думасмо, що втратили незалежність, можемо одностано боротися з усіма, в який, що „кокс то буде“. Дави йше і сьогодні уважали і уважаємо себе за якийсь змикавий народ, що не підпадає загальним правам розвитку суспільностей“.

Так писав в 1912 р. Л. Кульчицькі, накликаючи своїх земляків до подання з Українцями. Тоді підходив він до польсько-українського спорі з ширшого становища і передбачував поділ Галичини на два окремі краї, тобто ліквідацію польського панування над Українською Галичиною.

Яка сила фрази у Поляків і самовмовлювання, найкращий доказ таки на авторі наведеного цитату. В новому виданні своєї „Соціології“ (1923 р.) він уже пише:

„Не можна домагатися від Поляків, щоб віддали Українцям Львів разом з ці-вою Львівською Восточною тільки тому, що Українці мають там абсолютну біль-шість“.

А це ось чому:

„Львів в історії Польщі від віків віді-грав першорядну ролю, а не відігравав майже ніякої в історії українського на-роду (не неправда! — Прж. Ред.). Шля культура Львова є польською. Для вели-кої української держави, як що така по-стане би, посядання Львова, Перемишля та інших міст і округів не творить ніякої важливої необхідності; але тим для Польщі відступлення Малопольської Зем-лі як во Сад, як того хочуть Українці,

було би самообинством і ущемлянням би вдержантя Варшави підчас війни.“

Здобуття незалежності Польщі і захоплення великих просторів не-польських земель завернули голову навіть так тверезій людині, як Л. Кульчицькі.

І він запозичується в аргументації від вшехпольків, яких недавно ще батожили.

А прецінь ще так недавно всі вони на купу були куди скромнішій. Навіть найзавзятішій польській імпе-риалісти тепер співали інакшої ще кілька літ тому назад. Цікаву м. и. картину відслонив пресовий процес, який саме ведеться у Варшаві (Лед-ницькі проти Васілевського). Один з свідків — Хорват зізнав так: Коли на польсько-російських зібраннях Ледницькі видягнув постулат неза-лежності Польщі, доказуючи її са-монистачеміть, обінували йому з Росян пп. Кокоскін і кн. Трубець-кий. Це нікого не дивувало. Дуже здивувалася всі, коли проти Лед-ницького вступив Ст. Грабські. Він говорив, що не важна незалежність, щоб тільки вдалося зберігти як-найбільшу гармонію російсько-поль-ських взаємин, бо решта якось уло-житьься“.

Льонд Джордж про уряд партії праці.

Віденська „Нас Фрас Прессе“ дня 2. лютого принесла статтю Льонда Джорджа про попередній та теперішній англійські уряди. В статті цій автор розбирає причини, чому в Англії прийшов до влади соціалістичний уряд. Він твердить, що попередній консервативний уряд складався з людей менше чим пере-січних. Вони звели англійську полі-тику на бездорозж. Над ними мо-гли сміятися в кулак навіть Турки. В цілому консервативному урядові вибивалися понад своїх товаришів лише дві особистості а то: льорд Керзон і льорд Сесіль.

Перший з них вправді таланови-та людина, але грішні безнастанно м'якістю та ніжністю навіть там, де треба було твердого серця, сильних і грубих нервів та отзер-того розуму. Слабі його сторони дуже добре використав для своїх успіхів Пванкарє. Сесіль, з визна-чними спосібностями і не меншою амбіцією грішні хибими темпера-менту. Ці хибі виявилися найбільше наглядно при вирішуванні справи Корфу, яка, як це влучно сконста-тував Бенеш, дуже шкодила по-вазі Союзу Народів. Льорд Сесіль був завсіди тягарем для тої партії, до якої належав і тягарем для то-го уряду, в який входив і тому йому ніколи не вдалося бути в зго-ді зі своїми товаришами, як також не вдалося йому ніколи добитися їхнього довіри. Пола тими двома всі інші члени бувшого консерва-тивного кабінету були лише фі-гурками на міністерських стільцях.

Льонд Джорд твердить, що Ан-глія відітнула по уступленню цю-го уряду. Навіть деякі консерва-тивні органи сконстатували облегче-ня від політики того уряду.

У Поляків автосугестія відіграє рішаччу ролю. Такою черговою ав-тосугестією і є концепція польської державності в теперішних межах.

Що не говорилиб окремі люде про потребу ревізії польської по-літики у відношенні до України чи Білорусинів, в практиці побі-джуватиме вшехпольський макси-малізм. Він є пануючою достри-ною, яка імпоує всім іншим полі-тичним групам. Тому ниші групи й бояться вшехпольській концепції пожирання протиставити якусь кон-кретну иншу концепцію. І без огляду на те, хто стоїть при кермі, на місцях, на „кресах“ панамі си-туваці — люде з вшехпольського табору.

Коли тепер між Поляками підні-ється голоси за саняцію польсько-українського спорі, причиною сьо-го події на Радянській Україні і відгомін сього по цей бік риської лінії. Назріває небезпека, отже й говориться про неї.

Однак ми не віримо, що Поля-ки добровільно здобудуться на „кунебудь“ концепцію розв'язки спо-ру, на яку могла би дати расет українська сторона. До сього може їх спонукати тільки тверде колесо події. Та в таких випадках — са-няційні плани бувають звичайно муттардою по обізі. Чи треба пригадувати конституцію 3. мая?

— 11. лютого 1924. —
в великій залі Народного Дому

.. БАТИСТОВІ .. ВЕЧЕРНИЦІ

Уладжує
Українське Тов-о охорони
дітей і ошні над шолодом.

ані допомоги багатства ані помоу товариських зв'язків“.

Далі пише Льонд Джордж про те, чому партія лібералів підтримує уряд партії праці. Він каже, що діється це з трьох причин: 1) То-му, що через політику попередньо-го уряду з кожною годиною гро-зила небезпека миру. Ліберали чули, що робітничий уряд на вся-кий випадок виявить більше відваги і більше рішучості та сталості в політиці. Мир є найвищим дома-ганням часу. Ліберали тому й під-держують уряд, який його закріп-лює. 2) Тому, що соціалістичний уряд без підтримки з боку лібера-лів не втримас влади в своїх руках, то через те й не зможе провести ні одного революційного завдання. 3) Накінеш партія лібералів підтримує соціалістичний уряд тому, що по-становив підтримати попередній уряд означувала би співпрацю з консерва-тистами. А із числа 157 лібералів знайшлося лише 10, що хотіли йти на співпрацю з консерватистами. Попередня практика коаліції лібе-ралів з консерватистами сричинила тепер в радах перших глибоко вко-рінене недовіра до всякого пакту або згоди з консерватистами. Це недовіра є одною з найважливі-ших турбот для будуччини, бо во-но могло би зробити неможливою всяку спільну акцію на випадок, коли би краси грозила дійсна не-безпека.

Ось які причини політичної коо-перації лібералів із соціалістами наводить Льонд Джордж. Вініє він дуже хвалити своїх теперішніх со-юзників, але вініє і безпощадно ни-щити противників, що політичне амерли. На них він не лишає одної нитки, якої би не зачіпив. Словом всі ці консерватисти — це люде, що не гідні були не то бути міні-страми, але навіть добрими писа-рями, бо Л. Джордж, дав ім марку менчих від „пересічних“. Ось як розправляються англійські політики з своїми політичними противни-ками.

Надніприська Україна.

Непорядки на Україні.

Русспрес подає з Харкова: Тут одержано відомости про нові непо-рядки на Україні. В полудневих по-вітах Подільської губернії та в пі-нічних повітах Херсонщини непо-рядки набувають стихійного харак-теру. Смерть Леніна використову-ють противбольшевцькі агітатори як причину для організації звору-шень „для збереження большевиць-кої влади“, який ніби то по смерті Леніна гроить поважна небезпека. Одеське ГПУ (чека) виробило ба-

гато нових арештів і труєв пошу-куючи за джерелом розповсюдно-ваної в одеському районі погром-ницької літератури. Дякуючи фан-тастичним поголосам, що йдуть з Москви, на Україні витворилися дуже напружені та нервові відносини. Центральний Комітет комуністичної партії на неадекватному зле-данню рішав перекинути до Харків-ської Воєнної Округи деякі військо-ві частини з москоської округи“

Добре запам'ятайте собі, що

3. III 1924.

відбудуться

ВЕЛИКІ МАСКОВІ ВЕЧЕРНИЦІ

Центральної Кооперативи, з несподіваними "Бегемотами". Готуйте потягні маски з (не-дорозі!) костюми. Зголошення масково-костюмових гуртків прийматиме тепер Комітет при кооп. "Український Театр", Львів, Руська 181.

Вудров Вільсон.

(Біографічні дані.)

Томас Вудров Вільсон уродився 28 грудня 1856 р. в державі Вірджинія. Батько його був Шкотом а мати Ірландкою. Закінчивши школи, завершення яких були студії з політичної економії, він став професором університету в Princeton. Був з переконання демократом і старався всіма силами зашепити принципи демократизму і в університеті, та впливати в такому ж демократичному дусі на студентів. Ставши ректором названого університету взявся за основні реформи школи, які йому й вдалося частинно провести в життя. За час професорської праці став славним у цілій американській федерації через свої наукові праці, передовсім з обсягу політичної економії. В 1910 р. був губернатором держави Нью Джерсі. В 1912 році ця його популярність як професора-педагога і як мужа науки помогла йому побити при виборах на президента З'єднених Штатів американських держав. При виборах був він тоді противником Рузвельта і як демократ відніс над ним цілковиту перемогу. На становищі президента заскочила його світова війна. Спочатку займав неутральне становище до неї. В 1917 р. став на сторону антант. 8 січня 1918 р. проголосив відомі 14 точок, на яких мав базуватися вселюдський мир. Момент його виступу в справі миру зробив його тоді найпопулярнішим чоловіком і найбільшим державним мужем на землі.

Вимучене та нервово розшарпане людство вілтигнуло легше, звадо його спасителем, апостолом мира і т. д. Повний віри і надії на успіх закінченого ним великого діла вселюдського мира, їде він до Європи, щоби гоїти рани, нанесені людству страшною війною. Париж однак розчарував Вільсона цілковито. Європейська, а в першій мірі французька дипломатія, що так

радо йшла на стрічу його ідеям словами, на ділі старалася обманути Вільсона і дискредитувати його мирові точки перед ним самим. Розчарований в своїй місії, позбавлений всіх надій він кидає невдачний Париж і взагалі Європу та усувається від політичного життя. Вернувшись з Європи, занедавав і не дуже не покинула його вже ані на хвилину до самого менту смерті.

Перед самою смертю повідомив бувшого американського посла в Берліні Герарда, що хоче стати членом комітету, на чолі якого стояв Герард. Метою комітету була матеріальна допомога для німецьких письменників, лікарів, учених та мистців і інших робітників інтелекту, що попали внаслідок страшної економічної скруті в Німеччині в надзвичайно велику нужду. Є це незвичайно характеристичний для Вільсона факт, що будучи хорим і дуже терплячим на ложі болю не забув на тих здорових, що терпіли боєм голоду та недостачі.

В дітях наша будучина — наша доля і воля. Найкраще дбати про майбутність народу той, хто жертвує на „Рідну Школу“.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

Поверот духоборів.

„Таймс“ з 31. м. м. подає звістку, що 3000 селян зі секти незалежних духоборів з Канади, з департаментів Камсаку і Саскачевану, продають свої маєтки американським синдикатам, тому що вертаються до Росії. Вони мають вийти з Монреалю приблизно за місяць і поїхати просто до Одеси. Вони мають намір продовжувати на батьківщині працю над плеканням пшениці і веденням модерного господарства, по канадському зразку. Духобори мають привезти зі собою приблизно 7 мільйонів доларів, які заробили під час свого побуту в Канаді.

Вони почали осідати у Західній Канаді біля 1898 р., коли втікали перед обов'язковою військовою службою, суверенною з їх вірою. Безпосередно перед тим Толстой звернувся в їх обороні з відкритим листом, головню до Англії та Америки. В р. 1899 — 4000 з них приїхало до Квебеку. Решта емігрувала поступово; всіх разом було 7.500. Вони є талановитими і працьовитими поселенцями; в р. 1907 оснували велику колонію в Йорк-тавіні. Характеристичною рисою їх життя є звичка кілька разів до року, в означені дні, переїзжати на інші місця, на волах; їх ексцентричні звички та пересуди поставили їх у

конфлікт з канадською поліцією. Зрештою були дуже поважні иншими канадськими народами.

Комуністична опозиція.

В московській „Правді“ пише один з провідників опозиції Шляпников про туж опозицію слідує:

„Навіть в самій Москві розворушені партійні маси не бажать увійти в давні береги і думають, що дискусія далеко не вичерпала всіх важливіших питань партійного життя. Є навіть деякі позначки для цього, що кількісний партійний „штіль“ загрожувє покінчитися бурєю. Буря ця повстала би не в зв'язку з робітничою демократією, а біля неї. Почата полеміка між деякими членами центрального партійного комітету переходить з питання про робітничу демократію на інші питання“.

Арешти комуністів в Естонії.

В останніх днях січня ц. р. проведено на цілій державній території Естонської республіки масові арешти комуністів. Арештовано до 500 членів комуністичної партії. В числі арештованих є 5 членів парламенту, крім того багато членів міських управ та повітових самоврядувань.

Незалежність Єгипту.

Лідер єгипетських націоналістів Заглул-паша, що піднявся утворення кабінету, проголосив у парламенті програму нового уряду. Програму одобрив король Фуадем. В програмі передбачується домогання цілковитої незалежності Єгипту і Судану.

Німецька преса про Вільсона.

Майже вся німецька преса з нагоди смерті Вільсона стверджує, що Вільсон відіграв трагічну роль в житті Німеччини. Німеччина дала себе обдурити навіями на 14 точок програми Вільсона, наслідком чого зложила зброю і повонила самовбивство. Обіцянки Вільсона ослабили силу відпорності і боєздатність Німеччини та зродили в народі живну віру в справедливість держав Антант. Завданням Німеччини направити помилку.

Керзон письменником.

Англійська преса звідомляє, що лорд Керзон порішив усунутися зовсім від всякої політичної діяльності та віддатися виключно літературній праці. Керзон працює над студією про Наполеона. Йому удалося вишукати нові цікаві документи, що надають добі Наполеона нове освітлення.

Справа Танжеру.

Іспанський уряд ухвалив підписати договір в справі Танжеру.

Кінець «ашізму» в Іспанії.

„Daily Telegraph“ подає, що на днях можна сподіватися узгодку директоріату. Довіря до Пріма де Рівера цілковито упало.

Причину того, що не всі що постійно складають обов'язковий і проц. податок на „Рідну Школу“, добуває дехто в недостачі ексекутиви. Це не вірно. Для нас національна карність і громадянський обов'язок повинні бути більшим авторитетом, ніж чужа припука.

Д-Р ВОЛОДИМИР КУЧЕР.

В календарській справі.

(Докінчення.)

Світова війна перервала дальшу працю комісії. Білгородський професор Максим Трикович подав також проект реформи юліанського календаря. На основі його проекту крім пропущення 13 юліанських днів переступну вставку належить так упорядкувати, що всі літа, в яких 4 містяться без останку, є переступні з 366 днями, але зломіж потих літ тільки ці, які ділені 9-ма дають останок 0 або 4, т. зв. літа: 1900, 2060, 2100, 2300, 2400, 2500, 2600 мають бути авичайними, а літа: 2200, 2700 і т. д. переступними роками. Так побудований календар випереджував би вже від 2000 го року григоріанський календар одним днем; однак ця різниця вирівнялася би 2200 року, але вже 2400 року знов повторилася би. При такому способі вставки виступала би різниця між сонічним роком і роком числення Триковича аж по 3600 літах в 19 годинах і 12 минутах.

Російська революція пішла також й на реформу в справі календаря, однак не вловив вдало замість проекту Глязенаппа введено григоріанський календар. Православна церква в Росії протриває ще юліанського числення.

Греція і Румунія а навіть Туреччина вже уживають григоріанського числення.

Інші теперішню хвилю уживають

ще юліанського числення. Сербія і греко-католицька церква. Але недавно доносили часописи, що православний Собор саргородського патріархату постановив поправити юліанський календар в церковнім численню часу. Яка не була би ця реформа юліанського календаря, то все піде вона по лінії нового стилю. Тоді сербське православне духовенство прийме реформу календаря, а за ним піде також держава. Це може наступити незабаром; тоді тільки одна греко-католицька церква уживала би ще юліанського календаря.

Тепер якраз найвідповідніша пора, щоби керівники нашої церкви подумали над реформою календаря. Певне що найпростіше було би завести в уживання григоріанський календар. Однак сліпо на це годитися не можна. Коли йде справа про реформу календаря, то найвідповідніше було би погодитися із думкою Комісії російського астрономічного Товариства, а саме, що теперішній поступ науки не може толерувати таких недокладностей, які вступают в григоріанським численню. Тут якраз дуже підходить проект реформи проф. Глязенаппа, бо прийнявши його досягнула би греко-католицька церква в численню часу згоду з григоріанським численням, а при тим календарський рік більше годився би з сонічним роком, як григоріанський рік. І така тільки реформа відповідала би духові часу.

Календарський поділ часу не відповідає ніяким технічним і економічним вимогам промислу і торгівлі та взагалі практичному життю. Невигода виходить передовсім з нерівної довготи місяців, кварталів і півроків. На основі календарського поділу часу місяці числять по 28, 30 і 31 днів; ця нерівність місяців потягас дальше нерівність кварталів і півроків; і так перший піврік вносить 181 (в перест. 182) днів, коли другий числить вже 184 дні, коли другий числить вже 184 дні. Усунення тих нерівностей упростило би дуже багато рахунків, як нпр. обрахування відсотків, вилат, забезпечення і т. п., які дуже часто обчислюються на дні, тижні, квартали і т. д.

Знову иншою невигодою календарного числення є недостача постійної незмінності рахуби часу. Рік числиться 52 тижні і 2 (перест. р. 3) дні; з цього виходить таке, що початок слідуєчого року пересувається все на один день (а по перест. році на два дні) наперед в тижні. Цей процес повертас докладно знов ажи по 28 літах, тому не можна усталити (зафіксувати) речинців випадків і явищ, які річно повторюються з днем тижня. Нпр 1-ий, 15-ий і останній місяці мають велике значіння для практичного життя; а що ці речинці не можуть припадати на неділі з огляду на змінність розкладу календарського часу, тому мусять слідувати за кожним разом нові пересування.

З тих причин міжнародні торговельна палата, міжнародні астрономічна унія, кардинал Мерсер та

інші звернулися до Союзу Народів, щоби він поручив ученим виправовати такий упрощений календар, який прийняли би всі народи світа; був би це загальний і світовий календар, який вже не мав би недокладностей, недостач і невигод григоріанського числення. На його основі рік мав би числитися 13 місяців по 28 днів або по 4 тижні; крім тих виступав би ще в році один вільний день (в перест. році 2). Уклад днів кожного місяця такого календаря є такий:

Неділя:	1	8	15	22
Понеділок:	2	9	16	23
Второк:	3	10	17	24
Середа:	4	11	18	25
Четвер:	5	12	19	26
П'ятниця:	6	13	20	27
Субота:	7	14	21	28

Крім того є проєктований початок року або на зимову перемогу дня з нічю, або на весняне рівноденство.

Реформа календаря змагає дальше до усталення речинця Великодня, який дотепер був рухомим в границі від 22. березня до 25. квітня.

Так намічена Союзом Народів реформа календаря буде радикальна і основна. Покищо вимагає вона ще розсліду цілого дотичного матеріалу; що йно за порадою наукових, технічних і економічних чинників і за згодою правительств поодиноких держав може вона бути дискутована на міжнародній конференції, скликаній для реформи календаря.

Преса.

На отороні нашого слова.

Минулого тижня помістив д-р Остап Грицай в перемиському "Українському Голосі" актуальну статтю "Наше слово", в якій займається так часто порушуваним на сторінках нашого органу питанням екзистенції української преси. Змалювавши вагу і значіння преси, шан. автор пише:

"Ми, Українці, не журимся ніколи надто багато питанням про те, як існує наше слово — наша газета. Чи має вона змогу щось організувати та нести свою спасенну роботу? Чи можна її удержувати матеріально серед страшних життєвих відносин під теперішню хвилю та чи є в неї влада змога бути спробою в справі? Спитаєте, чи не сподобався в наших редакціях про те, як там з редакційною ним газетою, з передплатниками та з вигодами на будуче, — то він тільки махне рукою. Тяжко, — газета ледви дыкає, передплатники не платять нічого або дуже мало, а вигоди на краше ніякі. Так безпросвітних недбайців, що до їх колись наш письменник Мартюк назвав нечитальниками, ще в нас так багато, що через них не легко в нас братися з успіхом та з охотою до такої важкої праці, як праця в області національної преси. Українські бодури і недбайливі не зняли з роду купувати книжок ні газет..."

"А саме сьогодні, в часі просто неопитної доріжничі всіх життєвих засобів, воно так тяжко стоїти на сторожі свого слова, друкованого слова, вашої заступниці перед світом, — вашої незалежної національної преси!"

"Так час, великий час, дорогі земляки, усвідомити собі нам те, що наше слово, наша преса мусить ставити на могутніх основах все національній допомогі. Мусить виявляти достойним свідомством нашої культури і народної свідомости. Жертвуймо для рідної преси, для своєї газети так само, як жертвували всі великі культурні нації Європи. Зробім і нашу пресу — державною про себ! Не даймо її марити і гинути в гнилий повітря безкоштовних злиднів і гнилої байдужости темних недбайців. Любим свою газету, любимо її всі і підтримуємо її нашим останнім грошем, бо завжди і найменша дента на те — се велике свідомство нашої громадянської і державної свідомости."

Так пише, так відзивається до громадянського сумління д-р Остап Грицай. Та чи його голос не буде голосом "вопіючого в пустині"? На мала, у нас справді нема арозуміння ваги і значіння національної преси. Не зробимо ніякої некоректності, коли вкажемо, що дійсний наклад всіх галицько-українських (без волинсько-холмських) щоденників і тижневиків не перевищує 35 тисяч. На 4 мільони українського населення в Галичині це безумовно та мало, це справді до смерті сумне свідомство нашої громадянської і державної зрілості. В самій Сх. Галичині маємо до 20 тисяч т. зв. професійної інтелігенції: професорів, учителів, адвокатів, інженерів, лікарів, священників, директорів всякого рода, державних і приватних урядовців і т. п., значить людей, які повинні бути передплатниками виключно щоденної преси, а на — каль — в списі тої преси їх дуже мало. Вистане згадати, що нпр. з 3 тисяч учителів тільки 200 є передплатниками "Діла". Коли прийняти просто пересаду, що другий щоденник переплачує 160 учителів, то що читас, яким чином удержує зявок зі світом 2700 учителів і учительок? Правда, тепер важкі часи, але здобутися на передплату української газети може сьогодні ще кожний за винятком безробітного або емерита.

Дійшло до того, що мабуть ця нестача охочих проявити громадянську і державну зрілість, се-то через участь у передплаті дати міцні основи українським органам, заставляє творити нових пресових органів здобувати собі передплатників шляхом відмовлювання від інших газет. Про це свідчить між іншим лист, одержаний нами вже давніше від одного священника, з якого вишасмо отсі характеристичні уступи:

"По обіді прийшов до нас на непомітну бачку продає Куницький і горючо захопував панотію, щоб покидали "Діло", а передплатували "Наш Пропор", який по його словам — дав з початку 46 передплатників, а тепер має 2 тис. а він хоче, щоб було їх 5 тис. Тому деякі вождів передплачують по 2 тис. 7-ти ці-

ОСТАННІ ВІСТУИ.

Новий польський шм. праці.

"Монитор Польскі" з 5. ц. м. містить декрет президента Річпосполитої, який звільнює зі становища міні. праці Люд. Даровського, а керівництво цього міністерства віддає державному підсекретареві Густ. Сімонови.

Похорон Вільсона.

З Вашингтона звідомляють, що похорон Вільсона буде дня 6. ц. м. Труна спічне тимчасово в підземеллях Вейфлемського архидіадрального Собора в Вашингтоні. — Вдова Вільсона не згодилася, щоб її чоловіка похоронити коштом держави. Похорон має бути як найскромніший. Останні слова Вільсона, яких втратив притомність, були: "Я аломана людина, зломана машина. Я готовий".

Австрій виває совіти?

З Відня звідомляють, що австрійське правительство виває совіти. В зв'язі з цим, був канцлер Зайпль у представника совітів у Відні.

Англійський кабінет.

На останньому засіданні ради англійський кабінет над справою безробіття в Англії. В зв'язі з заграничними справами Англії підкреслиють політичні кола присутність в Лондоні англійського амбасадора в Парижі лорда Кру.

Італія й совіти.

В зв'язі з утворенням нового совітського правительства вислано до Москви текст італійсько-совітського договору вже видрукованого і прийнятого обома делегаціями. Відвіз ці документи спеціальний курьер.

казував циркуграф з підписами д-ра Шурата, д-ра Ежики, Галона, д-ра Бонка, д-ра Вилка, що з'близилася у всіх поправах знання духовенства, релігії, конфесійної школи і інших благ. За те свецтво мало би усунути з чолу політику. Друга частина поспувала ще більше враження його промова. "Ізмовідав йому о. Гр. Музичка з Журнальнички і з цілої пропаганди нічого є вибіло. Пралат заповів, що іде в тій справі до Станіславова. Успіхів владних і не бачити. Але в роль мовляв маву в багато несподіваного про аграрну справу за часів української влади на о. м. інформацій В. Будничинського, а в повсякденні, що Вана зовсім ні на хвилю не було в Станіславові. Пралат клав іше на серце, щоб в 14 округах, де не відбулася збори труд. партії, повибирати сторожників "Н. Пралора", а теперішня президія відобре їх у всім".

Цей лист пророчисто засвідчує нестачу розуміння ваги і підданництва преси навіть деякими нашими верхами. Здобуття основ існування для нових органів не перепедять вони шляхом їх поширення на ті кола, які ще жадного органу не передплачують, тільки шляхом відірвання основ вже існуючих газет. А це мабуть не дає великого свідомства "громадянської і державної зрілості", хоч ми далекі від того, щоб з ким небудь вступати в конкуренційну боротьбу.

Совітська Росія.

В червоній армії.

"Русспрес" подає: Найближча до большевистів група керівників червоної армії домагається милітаризації інституту воєнних комісарів, в тій думці, що ця милітаризація зміцнить комуністичний елемент серед червоної армії. Предметом різних дискусій в червоній армії яляється тепер справа організації воєнних наукових товариств. Організується не тільки губернійальні воєно-наукові товариства, але і повітові та волоські. В гарнізонах улаштується воєнні ігрища. Валику увагу посвячується справі вивчення воєнної історії Росії та історії російської армії до революції.

Де Троцький?

З Трапезунта подають, що Троцький виїхав з Тифлісу до Батума.

Димісія Венізелоса.

Кабінет Венізелоса потрає до димісії. Регент поручив місію утворення нового кабінету міністрові справедливости Ксандарісові.

Мекдонельд їде до Парижа.

"Ліберте" звідомляє з Лондона, що Мекдонельд поїде до Парижа, щоб обговорити з Пуанкаре справи, порушені в останніх листах.

Совіти візьмуть участь у С. Народів.

Совітські правительствані кола заявляють, що совіти візьмуть участь у працях морської комісії С. Народів, які вестимуться у Римі. Вже небаром відіде до Риму совітська комісія. Засідання комісії мали відбуватися в Женеві, але совіти відкажались взяти участь в цих нарадах, бо зірвали взаємини зі Швейцарією.

Ганді увільнений.

З Бомбаю звідомляють, що губернатор увільнив провідника індійських націоналістів Ганді. Увільнено Ганді, бо стан його здоров'я вимагає довшого побуту в купелях.

Повстання в Тибеті.

"Д. Тел." звідомляє з Калькути, що в Тибеті вибухло повстання шлехти проти Далія Ляма. Він утік до Індії.

Білогвардійці влоуднені на смерть.

Вольф звідомляє з Москви, що військовий суд у Чкві засудив білогвардійського ген. Текелєва і 12 співоблинувачних на смерть через розстріляння. Інших 57 обвинувачених засуджено на в'язницю.

В Константинополі надіються, що Троцький прибуде до Туреччини Турецька влада не думас ставити йому ніяких перепон в приїзді до Туреччини.

Замітна дата.

Російська газета "Дні", орган російської партії соціалістів революціонерів на еміграції підкреслює, що день смерті Леніна то є 21. сходиться з днем страти Пугачова, колишнього ватажка російських селян. На цю дату виледає ще одна історична подія а саме день 21. січня 1793 р. в Парижі. В той день страчено Короля Людовика XVI.

Вальоризаційний франк.

Нині 6. с. м. вальориз. франк — 1 810.000, а на 7. лютого 1,800.000. Франк вальоризації тютюнової від 1—8 лютого 1,840.000, залізничний і поштової від 1—15 II. 1,900.000.

Курс грошей.

Table with exchange rates for various currencies like Dollar, Pound, etc., as of Feb 5, 1924.

Table with gold prices in various locations like Vienna, Rome, London, etc.

Збіжжя білого.

Table with grain prices (wheat, rye, etc.) in various locations like Lviv, etc.

НОВИНКИ.

Секотаж. Газета Цодзена... Залізничні порадки... Редукція поїздів в Польщі... Смерть прокуратора під час розправ... Вишхольська гієма... Смертність у Відні... Останній портрет Леніна...

Мішля зміж в 14 році життя і тож самого року привела на світ маленького Члопеця. Таким чином 28-літня Муш Ніджукані стала бабусею.

Місес в Пантеоні? Французькі соціалісти заступилися до уряду з проханням дозволити пере-есті домовину Ж реса до Пантеону. Уряд відповів, що прийняти це годиться на перенесення тілних останків Жореса до Пантеону, але не на цей крок передчасним. Уряд покищо годиться вислати свого ре ставника на свято відпочити: аматника Жореса. Говорять чимось, що перенесення тіла Ж реса до гробниці вибрано в народу може наступити аж тоді, як в краю приймуться партійна боротьба.

Лін на шуміце. Лондонська преса подає що англійським лікарям удалося винайти лік на цукрицю. Лік цей сир парований із соку ростини т. з. лісна* Ростина ця повилється тільки в околицях Наталю Найновішим ліком удалося видіти велику кількість паністів. Н-вий лік буде оголошений і поданий до загального вжитку в найближчому часі.

Мельністам і Мидем — оби не своїм саліям! З холмського „Нашого Часу“ довідуємося про обурення селян на лиську пра-ославному консисторію з епископом Олександром на чолі, які в кобринському в безестейському повіті вигородують ліси Жидам та допускають рубку дерев на вквіа, з підвищенням на боці місцевих селян. Селяне звернулися у цій справі до своїх послів. Дружучи їх листа, названий часосів справедливо обурюється на запрошаних народнього добра.

Трусі в вешти на Холмщині. Дня 30 с-чня д. р. з ранку відбувся в помещанню редакції газети „Наше Життя“ трус, підчас якого поліція і агенти референції старанно переглядали всі річи в усю кореспонденцію редакції. Очевидно, що уповноваження від судової влади поліція не показала. Так само у багату мешчанів-Українців Холама і блішних сел, були переведені трусі в ніч на 31. с-чня д. р.

За антиімлітаристичну пропаганду. Відомий французький письменник і комуніст Акрі Барбіс, автор воєнної повісті „Вогонь“, був обвинувачений за антиімлітаристичні промови на мілі „Старих учасників війни“ у Берліні. Його звинуваченню, що його промови були виголошені за кордоном і що він не був відповідальний за їх передрук у французьких часосіах. Цього самого дня (30-ого м. ж.) траділася у Паризі друга севанція цього роду. На генеральній, себ то публичній пробі найповажливішого театру „Комеді Франсез“ частина аудиторії счинила страшенну бучу, як протест проти антиімлітаристичної тенденції пєса, поета Поль Рейналя. Кілька карали за пропаганду в користь війни, гні знов за пропаганду проти неї!

Помога для оперети. Німецький музичний світ живо дискутує політичний зріст задкавлення оперетою з боку артистів-співачів. Уже давніше було зайнятим питанням, що визначні артисти поможуть опери не дуралось, примігдімо виступати на дошках театрів оперети. Відомо теж, що на оперету, як дуже здатне поле діяльності, звернули увагу світові німецькі режисери (особливо на оперету Оффенбах). Всеж, сензаційно викликало рішення першого артиста віденської опери (буа „жидворної“), камерального співака* Карла Есталя, який мабуть не

НОТИ на скрипку, фортепє, мішані і мужські хор, сольові піси, висказє Музична Накладня ТОРБАН Львів, вул. Осолінських ч. 6. 1242 7-10.

АКАДЕМ'К вправний і солідний інструктор приймає лекції на гртінній з усіх клас гімн. і уч. семінаря. Зголошення до Адм. під „Порука“. 1352 1-1

Львівський державний університет

SALAMANDRA

Зима, а спеціально у нас, вимагає відповідного тривалого взуття. Заосмотріюйтеся отже в черевки марки „САЛЯМАНДРА“.

— 0 —

Великий вибір балетного і вечірного взуття
Львів, вул. Леґіонів ч. 11.

кваліфікацією тріумфами в ролях Парсівала, Логенгіна чи Зіффіада, бо щми днями лілком покинув театр опери, щоб посвятитися опереті. Річ вона, що така оперета виглядає цілком-цілком іннакше, ніж знаємо про неї ми.

Кооператива „Український Театр“ Далші уділи зложили на Підкарпатській Україні захопом П. В. Паліва: 837. Комітет допомоги українським збіг-ням 100 ч. к., 838 Мельник Петро 10 ч. к., 839 Михайло Конюховський 10 ч. к., 840 Михайло Поліщук 20 ч. к., 841 Степан Грус 10 ч. к. всі в Ужгороді, 842 Гаврило Чергері 750 ч. к. в Шаліках-Мармороз, 843 Андрій Діжак 30 ч. к., 844 Василь Павловський 750 ч. к., 845 Марія Дорош 15 ч. к. і 848 д-р Данило Стахура 15 ч. к. всі в Берегові — разом 27250 ч. к. За переведення сеї збірки висловлює Уповава Вл. П. Паліва глибоку подяку та звертається до всіх наших земляків з проханням прислати дальші жертви під будоно театру та вписуватися в члени Кооперативу. Нашими уповноваженими на Чехословаччину є д-р Володимир Старосомський в Празі і Василь Палів в Ужгороді і на їх руки належить складати жертви в уділи.

ВСІХ ЛІКАРСЬКИХ НАУК
Д-р Авраам Вупфер
був. лікар львівського шпиталю
в ЯНОВІ на Львовом

Металеві ліжка, дитячі ліжка, емальовані і нікельовані, дротні вкладки, умивальниці аніонус

„ФАРБОЛЬ“

Починає Галицька Фабрика металевих ліжок англійської системи
Львів, вул. Ягайлоцька 24.
ТЕЛЕФОН 108. 1364 1-4
приймається таном воїлами направи і відновлюванню.

УВАГА! На свято 110-ліття народження Т. Шевченка 10. III. 1924.

Т. ШЕВЧЕНКО: „КОБЗАРЬ“

перше повне народне видання, в одному томі, з поясненнями й примітками д-ра В. Сімовича, з портретом і біографією поета. Стор. XXX + 421.
Ціна 80 центів, в оправі 1 долар в поросілконо.

ГОЛОСИ КРИТИКИ:

„Виданий на гарному папері, чітким і великим шрифтом, з гарною біографією поета, з дуже цінним та, як на сей день, для „Кобзаря“ в цілому найкращим коментарем. — „Кобзарь“ Катеринославського Видавництва справді найбільше стоїть до патріотичного візання. Тому ми шєро бажаво, щоб сей „Кобзарь“ був на столі кожного українця в кожній хаті всієї України.“ (Д. Білецький, „Українська Тривбуна“, з 3. XII. 1921.)

„В різних оглядах засадується оце видання Шевченкового „Кобзаря“ як те, щоб коно знайшлося в руках кожного читача „Учительського Слова“... Не було досі такої широкій й заокругленій пробі систематичного обласення всього „Кобзаря“, як це бачимо в виданню д-ра Сімовича... Потрібно (на книжку) читачам „Учительського Слова“ у школі і при їх врані від взаішкільною освітою, можна тільки гаряче поручити ім видання Шевченкового „Кобзаря“ з поясненнями та примітками д-ра Сімовича.“ (Учительське Слово, ч. 2-4, з квітня 1922 р.)

„Діждалася ми нарешті повного видання цілого „Кобзаря“... Воно повинно набути в кожній читальні й бібліотеці, в руках кожного читача, звагад в руках кожного, хто сам собі в нішкі хоче висити Шевченкові думки, з руках учеників, селян і робітників.“ (М. Возник, „Письмо до Прогісита“, з 15. с-чня 1922.)

„Са бачеречтє гарний і дуже потрібний дарунок українському народу!“

Продаж виключно за готівку. Книжки висилають негайно. На більш зацікавлені книжки 25-40 проц. Гроші (невеликі суми) можна прислати листом, а краще — переказати на Коно К. Вугочу, Земельний Банк Польської, Львів, або — Zivnostenska Banka, Praha або Wiener Bankverein, Wien, або — просто на адресу:

BUG. WYROWYJ, Berlin SW 47, Yorkstr. 84 II.

Наший каталог Видавництва безплатно

†
За споній душі бл. п. проф. техн.
ІВАНА ЛЕВИНСЬКОГО
відбудеться дня 9. лютого 1924 р.
о год. 9-тій рано
ПОМИНАЛЬНЕ
БОГОСЛУЖЕННЯ
в Успенській церкві у Львові,
на яке запрошує рідню, членів Тов-ва,
та всіх прихильників Покійного
Автомобільно-техн. Тов-ва „Полма“

ОВОІСТКИ.
За... Редакція не відповідає.
Законом Українського Заборони відбудуться в суботу... с. м. звичайні това-

Випродажа роштон

В окаві вилкнення білвисового за рік 1923, дальше в окаві великого завасу, спадку долара і девіан „великий оборот — нашій виск“ рішили ми наші товари продавати о 50 проц. дешевше від ціи фабричних а

ЩЕ ПЕРЕКОЖАЄМОЩЕ

що вказовляючи у нас ціни склепові по Вашим селах і містах в много висші в порівнянню до наших ціи.

Замовлення приймаємо бєв вадатну, висилаємо за післяплатою. При замовленнях понад сто міліонів оплачуємо почту. Кооперативам, спілкам і купцям уділяємо кредит, — за готівку рабат.

Матеріяли на убрання: чисто вовняні, гарні в різних красках і десенях.

Варшани, Фланель, велюта на блузки, сукні, шифона. Ціна за метер 1.800, 2.500 і 3.500 мід.

Полотно подв. ширини на блани за метер 3, 2.500 і 3 мід.

Полотенця на суконки і фертунки в десені і краски тревалі за метер 2,250 і 3 мід.

Полотно „Димна“ на калесони за метер 2, 2.500 і 3 мід.

„Суріа“ на постілі, грубе львєне за метер 2,250 і 3 мід.

Всіли „Тум“ густе на перепускаюче шир за метер 2,500 і 3 і 4 мід.

Готеве Вілля.

Сорочки муньські денні з двома колірками, десені модні за шт. 10, 12 і 15 мід.

Сорочки робочі з дуже мілкою зєфіру шия за шт. 6, 7 і 8 мід.

Калесони муньські ціна 6 і 8 мід.

Дусточки до носів по за тузіи 6 7, 8, 10 і 12 мід.

Споротни, панчоши вігломоді і шоконі за шє тузі. 12, 15, 18 і 20 мід.

Готеві убрання, куртки, сподні.

Убрання воєнні, дужє тревалі послідної моди за гарноур 25, 35 і 45 мід. Камгарноні 40, 60 і 70 мід.

Куртки теплі на частіи шєт по 14, 18, 25, 30 і 40 мід.

Сподні 5.500, 7, 8, 12 і 15 мід.

Черевини

дуже тревалі, подвійної шєт за пару 18, 24, 28 і 35 мід.

По цінам оригінальними висилаємо обрусон, шєтє, шєтє, хустки, хусточки перкалєні шєтєнові, дєбетоні і шєтєнові.

Товар висилаємо першої якості а гарантія миша: або авєртаємо гроші відворотню на жадааня.

Проектмо адресувати: 1363 1-4

„РЕГУЛЯТОР“, Львів, Ринок ч. 43.

риски с одинок з танцями в мжай саві музичного Тов-ва ім. Лисенка. Початок о год. 8-й вечер. Гостям раді. 1352 1-2

Український театр під дир. Івана Могуляка.

Рогатки, сави Соколє.
Четвер 7-й „Украдене шєтє“.
Субота 9-й „Бог шєтє“.
Неділя 10-й „Трїляк гїльєтє“.
Вісторєк 12-й „Гальєтє“.
Готувєтьє „Мадам Бєтєрфлєтє“. 1333 1-3

ОГОЛОШЕННЯ.

Управителя вправного до корінного склепу прийме завас **СОЮЗ УКРАЇНСЬКИХ ІНВАЛІДІВ.** Оферти з поданням усний слєтє до канц. Союзу, Львів, Руська 311. 1334 1-3